

Список використаних джерел:

1. Основні показники діяльності банків URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>.
2. Заруцька О. П., Добровольська О. В., Новікова Л. Ф. Особливості перерозподілу ресурсів банків України. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2025. № (92). С. 105-111. <https://doi.org/10.32782/2521-666X/2025-92-16>.
3. Національний банку України. Огляд банківського сектору. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Banking_Sector_Review_2026-02.pdf?v=16.
4. Заруцька О., Павлов Р., Павлова Т., Гринько Т., Левкович О., Гвініашвілі Т. Трансформації стратегії управління ресурсами українських банків. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 2024. № 2(55). С. 20-34. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.55.2024.4343>.

Іванченко А. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ
АНТИКРИЗОВОГО ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ**

Сучасний етап розвитку економіки характеризується підвищеною нестабільністю, частими кризовими явищами та зростанням невизначеності у зовнішньому середовищі функціонування підприємств. У таких умовах особливого значення набуває антикризове фінансове управління, яке виступає важливим інструментом забезпечення стабільності, платоспроможності та довгострокового розвитку суб'єктів господарювання. Його економічна сутність полягає у формуванні та реалізації системи управлінських рішень, спрямованих на попередження, виявлення та подолання фінансових криз, а також мінімізацію їх негативних наслідків.

Антикризове фінансове управління слід розглядати як складову загальної системи фінансового менеджменту підприємства, яка активізується в умовах виникнення або загрози кризових ситуацій. Воно поєднує елементи стратегічного та оперативного управління, забезпечуючи своєчасну реакцію на зміни у фінансовому стані підприємства. На відміну від традиційного фінансового менеджменту, що орієнтований на максимізацію прибутку та вартості бізнесу, антикризове управління акцентує увагу на збереженні фінансової стійкості, відновленні ліквідності та запобіганні банкрутству.

Суттєвою характеристикою антикризового фінансового управління є його превентивний характер. Ефективна система управління повинна передбачати не лише реагування на вже існуючі проблеми, але й їх своєчасне прогнозування та попередження. Це досягається шляхом використання сучасних методів фінансового аналізу, оцінки ризиків та моніторингу ключових показників діяльності підприємства. Раннє виявлення негативних тенденцій дозволяє мінімізувати масштаби кризових явищ і забезпечити більш ефективно їх подолання.

Важливим аспектом економічної сутності антикризового фінансового управління є його комплексність. Воно охоплює всі напрями фінансової діяльності підприємства, включаючи управління доходами і витратами, формування та використання фінансових ресурсів, управління грошовими потоками, інвестиційною діяльністю та структурою капіталу. Такий комплексний підхід забезпечує узгодженість управлінських рішень і дозволяє досягти синергічного ефекту у процесі подолання кризових явищ.

Особливе значення в антикризовому фінансовому управлінні має управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства. У кризових умовах саме дефіцит грошових коштів стає однією з головних причин фінансових труднощів. Тому ключовим завданням є забезпечення достатнього рівня ліквідних активів, оптимізація структури зобов'язань та ефективно управління дебіторською і кредиторською заборгованістю. Важливу роль відіграє також формування резервів та використання інструментів фінансової реструктуризації.

Економічна сутність антикризового фінансового управління проявляється також у його адаптивності до змін зовнішнього середовища. Підприємства повинні швидко реагувати на зміну ринкових умов, коливання попиту, зміну вартості ресурсів та інші фактори, що впливають на їх фінансовий стан. Це потребує гнучких управлінських механізмів, здатності оперативно коригувати фінансову стратегію та тактику відповідно до нових умов.

Значну роль у системі антикризового фінансового управління відіграє фінансове планування. У кризових умовах планування набуває особливого значення, оскільки дозволяє визначити можливі сценарії розвитку подій, оцінити фінансові ризики та сформулювати заходи щодо їх мінімізації. Сценарний підхід до планування забезпечує підготовленість підприємства до різних варіантів

розвитку ситуації та підвищує його стійкість до зовнішніх шоків. Необхідною складовою антикризового фінансового управління є використання інструментів фінансової діагностики. Аналіз фінансового стану підприємства, оцінка його ліквідності, рентабельності, ділової активності та фінансової стійкості дозволяють виявити проблемні зони та визначити напрями антикризових заходів. Важливим інструментом є також прогнозування банкрутства, що дає можливість оцінити ймовірність настання кризових ситуацій і своєчасно вжити необхідних заходів.

Таким чином, економічна сутність антикризового фінансового управління полягає у забезпеченні стабільного функціонування підприємства шляхом своєчасного виявлення, попередження та подолання кризових явищ. Воно є складною багаторівневою системою, що поєднує різноманітні інструменти, методи та підходи, спрямовані на підтримання фінансової стійкості та забезпечення ефективного розвитку підприємства. У сучасних умовах його роль постійно зростає, що обумовлює необхідність подальшого вдосконалення теоретичних і практичних аспектів антикризового фінансового управління.

Список використаних джерел:

1. Коваль К. О., Яковенко В. С., Кучеренко С. К. Організація логістичних процесів у проєктній діяльності підприємств. *Бізнес Інформ*. 2024. № 5. С. 320-327. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-5-320-327>.
2. Ткаліч Д. К., Яковенко В. С. Особливості механізму управління інноваційними процесами підприємства. *Бізнес Інформ*. 2022. № 12. С. 93-98. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-12-93-98>.
3. Яковенко В. С. Новітні можливості та форми організації бізнесу в циркулярній економіці. Підприємництво: сучасні виклики, тренди та трансформації: монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. Гринько. Дніпро: Видавець Біла К.О., 2023. С. 88-120.